

SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV-1010. Tālrunis: 67830735, 67210274. E-pasts: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2026. gada 13. februārī

Satversmes tiesas 1. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Irēna Kucina, tiesneši Jautrīte Briede un Juris Juriss, kolēģijas sēdē izskatījusi [..] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 12/2026),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu:

1.1. atzīt Civilprocesa likuma 440.⁸ panta septīto un astoto daļu (turpmāk – apstrīdētās normas) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 92. panta pirmajam teikumam un attiecībā uz Pieteikuma iesniedzēju par spēkā neesošu no pamattiesību aizskāruma rašanās brīža;

1.2. atzīt, ka apelācijas instances tiesas atteikšanās ierosināt apelācijas tiesvedību, pamatojoties uz apstrīdētajām normām, nenodrošināja Pieteikuma iesniedzējai Satversmes 92. panta pirmajā teikumā ietvertās tiesības uz motivētu nolēmumu un tiesības uz pārsūdzību;

1.3. atzīt, ka apelācijas instances tiesas rīcība, neatdodot Pieteikuma iesniedzējas apelācijas sūdzības oriģinālu un pieļaujot tā iznīcināšanu, neatbilst Satversmes 92. panta pirmajam teikumam;

1.4. atzīt, ka apelācijas instances tiesas atteikums sniegt juridisku pamatojumu tam, kādēļ tā neievēro Civilprocesa likuma 440.⁸ devīto daļu, neatbilst Satversmes 92. panta pirmajam teikumam;

1.5. atzīt, ka valsts nodevas daļas neatmaksāšana Pieteikuma iesniedzējai neatbilst Satversmes 1. pantam un 92. panta pirmajam teikumam;

1.6. atzīt, ka pirmās instances tiesas rīcība civillietā neatbilst Satversmes 92. panta pirmajam teikumam.

2. Civilprocesa likuma 440.⁸ panta septītā daļa noteic: “Ja tiesneši vienbalsīgi atzīst, ka nepastāv neviens no šā likuma 440.² pantā minētajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem, viņi pieņem lēmumu par atteikšanos ierosināt apelācijas tiesvedību un nekavējoties par to paziņo lietas dalībniekiem.”

Civilprocesa likuma 440.⁸ panta astotā daļa paredz, ka šā panta septītajā daļā minēto lēmumu sastāda rezolūcijas veidā un tas nav pārsūdzams.

3. Saskaņā ar Satversmes 85. pantu un Satversmes tiesas likuma 1. pantu Satversmes tiesa izskata lietas par likumu atbilstību Satversmei, kā arī citas ar likumu tās kompetencē nodotās lietas. Satversmes tiesas kompetence izsmelīgi noteikta Satversmes tiesas likuma 16. pantā. Pieteikumā ir apstrīdēta likuma normu atbilstība Satversmei. Līdz ar to šā lēmuma 1.1. apakšpunktā norādītais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

Savukārt Satversmes tiesas kompetencē neietilpst tiesas rīcības un tās veiktās tiesību normu interpretācijas un piemērošanas tiesiskuma kontrole konkrētā civillietā (*sal. Satversmes tiesas 2020. gada 30. decembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2020-08-01 13. punkts un 2021. gada 15. oktobra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2020-63-01 15. punkts*). Līdz ar to šā lēmuma 1.2.–1.6. apakšpunktā norādītie prasījumi nav piekritīgi Satversmes tiesai.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmo daļu konstitucionālo sūdzību var iesniegt ikvienu persona, kura uzskata, ka tai Satversmē ietvertās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai. Savukārt šā paša panta sestās daļas 1. punkts prasa minēto uzskatu pamatot.

Personas pamattiesību aizskārums ir konstatējams, ja, pirmkārt, personai Satversmē ir ietvertas konkrētas pamattiesības, proti, apstrīdētā norma ietilpst konkrēto pamattiesību tvērumā, otrkārt, tieši apstrīdētā norma aizskar personai Satversmē ietvertās pamattiesības (*sk. Satversmes tiesas 2016. gada 23. novembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2016-02-01 5. punktu*).

Tiesā vienkāršotajā procedūrā celta prasība pret Pieteikuma iesniedzēju par naudas piedziņu. Ar pirmās instances tiesas spriedumu prasība apmierināta daļēji. Pieteikuma iesniedzēja par pirmās instances tiesas spriedumu iesniedza apelācijas sūdzību. Ar apelācijas instances tiesas lēmumu, pamatojoties uz apstrīdētajām

normām, atteikts ierosināt apelācijas tiesvedību. Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka ir aizskartas viņai Satversmes 92. panta pirmajā teikumā ietvertās tiesības uz taisnīgu tiesu.

Pieteikuma iesniedzēja savu iespējamo pamattiesību aizskārumu saista ar tiesas rīcību konkrētajā civillietā. Proti, pirmās instances tiesa Pieteikuma iesniedzējas argumentus esot aplūkojusi formāli un nav vispusīgi vērtējusi pierādījumus lietā, tās spriedums neatbilstot Satversmes tiesas atziņām par nolēmuma motivāciju. Tiesas procesā neesot nodrošināts pušu līdzvērtīgu iespēju princips. Savukārt apelācijas instances tiesas lēmumā par atteikšanos ierosināt apelācijas tiesvedību neesot norādīti tā motīvi, tostarp par to, kuras Civildomas likuma 440.² panta prasības nav izpildītas. Tādēļ Pieteikuma iesniedzējai neesot iespēju pārbaudīt, vai apelācijas sūdzība tika vērtēta pēc būtības. Pēc atteikšanās ierosināt apelācijas tiesvedību apelācijas instances tiesa Pieteikuma iesniedzējai neesot atdevusi apelācijas sūdzības oriģinālu, kā arī neesot atmaksājusi valsts nodevu. Tomēr minētie apsvērumi nevar būt par pamatu lietas ierosināšanai Satversmes tiesā, jo Satversmes tiesa nepārvērtē tiesību normu piemērošanas un interpretācijas jautājumus konkrētā lietā (*piemēram, Satversmes tiesas 2017. gada 17. novembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2017-01-01 11. punkts*). No pieteikuma nav gūstams apstiprinājums tam, ka tieši apstrīdētās normas, nevis to piemērošana konkrētajā situācijā, rada Pieteikuma iesniedzējai Satversmē ietverto pamattiesību aizskārumu.

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes 19.² panta pirmajā daļā un sestās daļas 1. punktā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 1. un 3. punktu, Satversmes tiesas 1. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [..] pieteikuma (pieteikums Nr. 12/2026).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētāja

Irēna Kucina